

PK **Імпрези**

Чорнобильський хрест Олександра Лаворика

26 квітня 1986 року людство сповна відчуло жах пруга ядерного апокаліпсиса. Відчуло завдяки ліквідаторам. Чоловікам і жінкам, що бачили все це навч. Що дихали розпеченим повітрям четвертого блока, ще не відаючи, чим це обернеться п'ять чи десять літ по тому. Що відтак просяля побачене кризь сито своїх душ, лишивши там глибокі карби. Довічні зарубки. Стигми пам'яті, що й досі ятрять, наче свіжі.

І лише в одиниці – виокремлених провидінням, найталановитіших, з тонкою душевною конституцією – закарбоване трансформувалось у творчість. Хтось описав пережите, а згодом видав книгу. Хтось зафіксував. А синівець Олександр Лаворик зробив це за допомогою олівця. Бо інакше просто не вміє. Бо таке в нього світосприйняття. Бо, зрештою, – дипломований художник.

Позадую – численні персональні виставки, що яскраво свідчать про фаховий рівень митця. Попереду, віриться, – теж. А посередині, немов своєрідний часовий вододіл, – експозиція в Дніпропетровську, що відбулася зовсім недавно та про яку, власне, мова.

Вирушив туди наш земляк як офіційний посланець Рівненського обласного громадського об'єднання «Союз Чорнобиль». Вирушив, аби в цьому статусі бути присутнім на Міжнародному фестивалі пісні «Чорнобильські мотиви» та репрезентувати там майже 30 власних графічних творів із циклу «Несу свій хрест через віки».

Мета зазначеного огляду – ушанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, а одне із завдань – об'єднання талановитих ліквідаторів і постраждалих у результаті катастрофи, підтримка творчих здібностей авторів, спроможних мовою поезії, музики, образотворчого мистецтва розкрити сутність трагедії, котра розтягнеться, судячи з усього, на віки. Отож можна сміливо стверджувати, що форму-

вання ідеології постчорнобильського буття в суспільстві лише починається, а один з її перших творців – Олександр Лаворик.

... Спалах штучного сонця різонує темряву ночі. Мертвотно-блідий, як саван. А на його тлі, мов тінь на камені Хіросіми, – чорний обрис покинутого лелечого гнізда на обгаленому бідою дереві...

... Духмяні повновиді квіти яблуневого цвіту вмиваються россою. Мертві в зачатковій життя: той же спалах висвітлює чорну барву...

Таким постає перед нами диптих, який складають роботи «Покинуте гніздо» та «Мертвий цвіт яблуні».

Це враження лише одного відвідувача виставки. А обчислюються вони десятками, сотнями. Приміром, народна артистка України Ніна Матвієнко високо оцінила портретний цикл ліквідаторів, котрих Олександр Лаворик малював із натури, безпосередньо перебуваючи в 30-кілометровій зоні ЧАЕС. До слова, туди він їздив як мільйонер Гоцанського РВВС. Перший раз відрядження припало на травень

і червень 1986-го, другий – на грудень.

Практично всі роботи нашого земляка вражають контрастом використаних барв. Превалюють чорнобілі. Пан Олександр пояснює обрання кольорів так:

- Чорний – то колір-символ, колір чогось страшного, темного. Білий – іонізувальне випромінювання. Коричневий – колір радіоактивного йоду.

Цікаво, що малюнки олівцем та аплікації небагатослівні, лаконічні й одночасно докладні в подробицях. Це своєрідний документ, важливе іконографічне джерело про Чорнобильську трагедію.

Хоч виставка графіки Олександра Лаворика діяла в Дніпропетровську лише чотири дні, проте її привадили свої передачі й замітки п'ять обласних телеканалів, кілька радіостанцій, друковані ЗМІ. Одночасно твори митця зацікавили «чорнобильців» із ФРН, які перебралися туди після розвалу СРСР, а відтак згуртувалися у відповідне товариство. Наразі розглядається питання про те, аби напередодні 25-річчя аварії на ЧАЕС пан Олександр репрезентував свій мистецький доробок на німецькій землі. Беручи до уваги той факт, що ра-

ніше оригінальна графіка синівця побувала в Празі та Москві, це буде вже її третій «візід» за кордон...

Василь ВАСИЛЬЧУК.

- **Перед тим, як сфотографуватися на згадку, Ніна МАТВІЄНКО (друга зліва) ушанувала пам'ять ліквідаторів сімома живими трояндами, поклавши квіти до їх портретів, створених Олександром ЛАВОРИКОМ (другий справа). Поряд із ними - голова Рівненського обласного громадського об'єднання «Союз Чорнобиль» Георгій ХИЛЯ та наукова співробітниця Рівненського обласного краєзнавчого музею Олена СЕМЕНОВИЧ.**
- **У виставковому залі.**
- **Роботи «Покинуте гніздо» та «Мертвий цвіт яблуні», що складають чорнобильський диптих.**

